

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

3/2017

ročník/volume 27

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

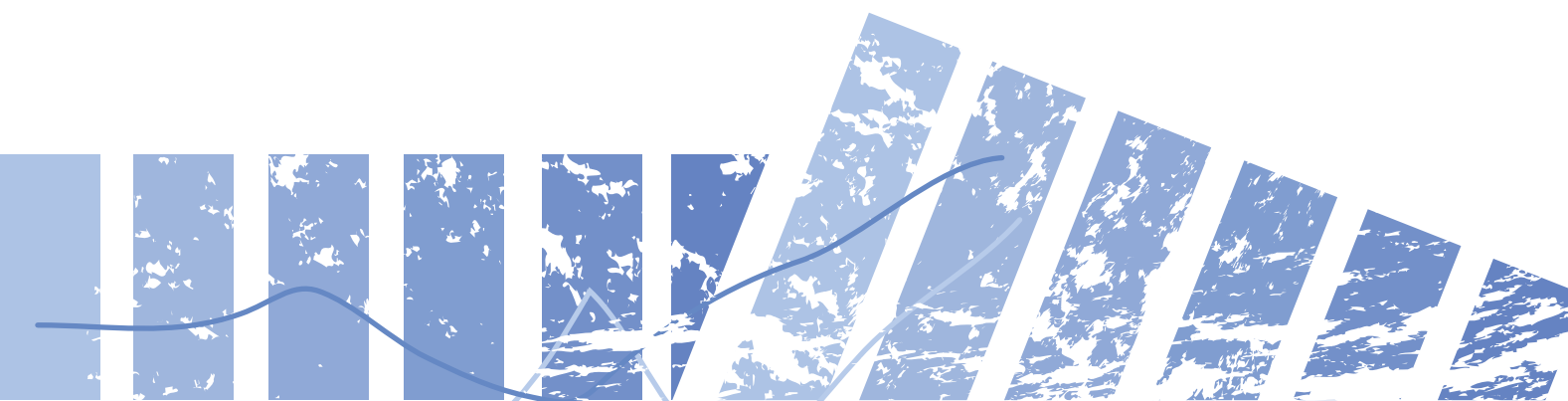
Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 9

Typ článku/Type of article: informácia/information

Strany/Pages: 83 – 86

Dátum vydania/Publication date: 15. júl 2017/July 15, 2017

Informácia/Information

POHĽADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA 2017

Stručné poznámky zo 17. ročníka konferencie s rovnomeným názvom

2017 SLOVAKIA'S ECONOMY AT A GLANCE

Brief notes on the 17th conference with the same title

Už po 17. raz sa koncom apríla konala v Bratislave konferencia *Pohľady na ekonomiku Slovenska 2017*. Usporiadala ju Slovenská štatistická a demografická spoločnosť (ďalej „SŠDS“). Tradíciu konferencií tohto druhu založil ešte v roku 2001 docent Jozef Chajdiak, dlhoročný vedecký tajomník a predseda SŠDS, ktorý 16 rokov stál aj na čele programového a organizačného výboru. Programovému výboru v tomto roku prvýkrát predsedal podpredseda Štatistického úradu SR František Bernadič, ktorý bol aj autorom témy konferencie. Záštitu nad podujatím s názvom *Meranie výkonnosti ekonomiky SR v kontexte nových spoločensko-ekonomických fenoménov (brexit, globalizácia, princíp ekonomického vlastníctva)* prevzal predseda Štatistického úradu SR Alexander Ballek.

Rokovanie otvorila predsedníčka SŠDS *Iveta Stankovičová*. Zaujímavé fakty z histórie pripomenul podpredseda SŠDS *Peter Mach*. Vyzdvihol o. i. fakt, že od roku 2009 má konferencia trvalé miesto na Ekonomickej univerzite v Bratislave. V mene jej rektora pozdravila účastníkov podujatia prorektorka pre vzdelávanie *Zuzana Juhászová*. Potom sa už ujal slova podpredseda Štatistického úradu SR *František Bernadič*, aby zhodnotil minuloročné slovenské predsedníctvo v Rade Európskej únie, ktoré bolo témou predchádzajúceho ročníka konferencie. Výsledky v oblasti štatistiky možno pokladať za pozitívne a veľmi významné.

Program konferencie prebiehal formou prezentácií pozvaných účastníkov v dvoch častiach. Na úvod prvej časti podujatia vystúpila riaditeľka odboru štatistiky zahraničného obchodu sekcie makroekonomických štatistik Štatistického úradu SR *Alžbeta Ridzoňová* s prezentáciou na tému *Prečo zahraničné firmy vykazujú slovenský zahraničný obchod?* Aj ďalší prezentujúci *Jaroslav Dolinič* zastupoval na podujatí Štatistický úrad SR. Témou jeho vystúpenia bola problematika globalizácie a jej vplyv na meranie výkonnosti ekonomiky v jednotlivých krajinách Európskej únie. Potvrdilo sa, že fenomén globalizácie, ktorého významným dôsledkom je napríklad narastajúci medzinárodný obchod a stále užšia previazanosť národných ekonomík, zamestnáva nielen ekonómov a sociológov, ale i štatistikov. Veľký rozsah a rôznorodá forma medzinárodného obchodu predstavuje výzvu pre jednotlivé štatistické authority, ako správne zaznamenať veľkosť a výkonnosť národných ekonomík. Udalosti posledných mesiacov dôrazne upozornili (nielen) štatistikov, že globalizácia môže významne ovplyvňovať základné makroekonomické ukazovatele a od nich odvodené indikátory.

Ďalší dvaja prezentujúci sa venovali vplyvu brexitu na politiku súdržnosti (*Martin Hulényi* z Úradu vlády SR) a rozpočet Európskej únie (*Viliam Páleník* z Ekonomického ústavu Slovenskej akadémie vied, ďalej „EÚ SAV“). Viliam Páleník sa zameril na možné dôsledky a alternatívne riešenia dosahu brexitu na finančné

zdroje Únie. Predstavil hlavné závery zo správy Montiho skupiny, ktorá sa zoberala prípravou reformy príjmových zdrojov Európskej únie (HLGOR).¹

Druhá časť konferencie bola zameraná viac na budúcnosť. Zástupcovia troch popredných slovenských prognostických inštitúcií, INFOSTAT-u, Národnej banky Slovenska a EÚ SAV, predstavili makroekonomické prognózy vývoja ekonomiky SR. Závery, ku ktorým došiel kolektív z INFOSTAT-u (*Andrej Hamara, Branislav Pristáč*), prezentoval tretí člen autorského tímu *Ján Haluška*. Predstavil výsledky analýzy vývoja makroekonomickej výkonnosti slovenskej ekonomiky v roku 2016 (meranej tvorbou reálneho hrubého domáceho produktu, ďalej „HDP“), ktoré sú východiskom na odhad jej výkonnosti v roku 2017. Konštatoval, že nominálny HDP stúpol o 2,9 %, čo znamená, že úhrnná hladina cien v ekonomike (meraná deflátorom HDP) sa na medziročnej báze znížila o 0,4 %, čo predstavuje hlbší pokles (o 0,2 p. b.) v porovnaní s rokmi 2014 a 2015. Minulý rok agregátny dopyt v slovenskej ekonomike stúpol len o 2,9 %, zatiaľ čo v roku 2015 vzrástol až o 5,9 %. Na spomalení dynamiky jeho rastu sa podieľal domáci aj vonkajší dopyt (objem celkového vývozu), pretože ich medziročné prírastky boli vlni podstatne nižšie (o 0,9 %, resp. o 4,8 %) ako v roku 2015 (o 4,8 %, resp. o 7,0 %). Ján Haluška na záver uviedol, že na základe aktuálneho vývoja predstihových indikátorov u nás i v relevantnom zahraničí možno usudzovať, že v súčasnosti sú negatívne a pozitívne riziká viac-menej vybilancované.

Ján Beka z Národnej banky Slovenska konštatoval, že svižné tempo rastu slovenskej ekonomiky sa udržalo aj koncom roka 2016. Hlavným zdrojom rastu bol export a súkromná spotreba. Zrýchlenie rastu ekonomiky v strednodobom horizonte by malo vyplývať predovšetkým z nábehu novej produkcie automobiliek, k čomu sa intenzívnejšie pridá domáci dopyt. Slovenská ekonomika by tak mala vzrásť o 3,2 % v tomto roku s následnou akceleráciou na 4,2 % v roku 2018 a 4,6 % v roku 2019. Priaznivá situácia na trhu práce by mala pokračovať, ekonomika bude generovať nové pracovné miesta a miera nezamestnanosti klesne na konci horizontu predikcie na historicky najnižšiu úroveň 6,9 %. Napätie na trhu práce a rast produktivity práce sa premietnu do rastu nominálnych miezd. Tie by mali podporiť dopytové tlaky a spolu s rastom cien komodít by sa mala inflácia dostať nad 2 % v horizonte predikcie.

Ivan Lichner z EÚ SAV predstavil strednodobú makroekonomickú prognózu vývoja ekonomiky SR, ktorú vypracoval v spolupráci s *Marekom Radvanským*. Predložená prognóza na najbližšie štyri roky (2017 – 2020) je založená na ekonometrickom modeli IER_ECM_16q4. Prezentovaná verzia modelu predstavuje najnovšiu aktualizáciu makroekonomického modelu postupne vyvíjaného v EÚ SAV, ktorý obsahuje aj člen korigujúci chyby. Na základe tejto prognózy sa v roku 2017 očakáva oživenie rastu HDP oproti minulému roku na úrovni 3,7 % a v roku 2018 rast na úrovni 3,8 %. Tento rast by mohol prispieť k tvorbe nových pracovných miest a na trhu práce by malo i naďalej dochádzať k pozitívnemu vývoju, ktorý však bude sprevádzaný problémami s nedostatkom kvalifikovanej pracovnej sily a tlakom na rast miezd.

¹ Skupina na vysokej úrovni pre vlastné zdroje (HLGOR – *The high-level group on own resources*) vznikla vo februári 2014 s cieľom preskúmať, ako sa dá príjmová strana rozpočtu EÚ zjednodušiť, urobiť transparentnejšou, spravodlivejšou a demokraticky zodpovednou. Vedúcou osobnosťou expertnej skupiny je bývalý predseda talianskej vlády a eurokomisár Mário Monti.

Výhľadové prognózy sú v súčasnom období relatívne výrazne závislé od vývoja a stability vonkajšieho dopytu, ako aj dodržiavania cieľov hospodárskej politiky. V porovnaní s predchádzajúcou prognózou vznikli nové riziká, ako brexit a zmena hospodárskej politiky USA, ktoré môžu zásadne ovplyvniť ekonomický vývoj u nás v nasledujúcich rokoch.

Prednášatelia konferencie počas záverečnej diskusie (zľava J. Dolnič z Štatistického úradu SR, I. Lichner z Ekonomického ústavu SAV, F. Bernadič, podpredseda Štatistického úradu SR, J. Haluška z INFOSTAT-u, J. Beka z Národnej banky Slovenska, V. Páleník z Ekonomického ústavu SAV a M. Hulényi z Úradu vlády SR).

Na záver podujatia sa uskutočnila diskusia pod odborným vedením podpredsedu Štatistického úradu SR Františka Bernadiča. Rezovali v nej otázky brexitu, globalizácie a ich vplyv na meranie výkonnosti našej ekonomiky. Poslucháčov zaujal príklad Írska. Zavedením novej metodiky na zostavovanie národných účtov ESA 2010 (platnej od roku 2014) namiesto metodiky ESA 95 nastali významné zmeny vo vykazovaných objemoch HDP v krajinách Európskej únie. Bolo to spôsobené hlavne zmenami vo vykazovaní zahraničného obchodu, v princípe vlastníctva a rezidencie ekonomických jednotiek. Zavedením tejto zmeny v metodike bolo potrebné prepočítať vykazované objemy HDP v jednotlivých krajinách a to malo výrazný prorastový efekt. Tento efekt sa výrazne prejavil hlavne na ukazovateľoch HDP Írska, kde zmena údajov znamenala medziročný nárast HDP o 26,3 % a nárast hrubého národného dôchodku o 18,7 % (obidva ukazovatele v stálych cenách). Táto nezvyčajne veľká revízia bola predmetom skúmania Eurostatu, ktorý ju predbežne považuje za opodstatnenú v súlade s metodikou národných účtov.

Konferencia *Pohľady na ekonomiku Slovenska 2017* poskytla priestor na konštruktívnu odbornú diskusiu o aktuálnych makroekonomických prognózach vývoja ekonomiky SR a problémoch s meraním jej výkonnosti vo svetle súčasných

fenoménoch. Podujatie bolo príležitosťou na vecnú výmenu názorov a osvedčilo sa aj ako platforma na nadviazanie kontaktov, ktoré sú príslubom novej spolupráce.

Doc. Ing. IVETA STANKOVIČOVÁ, PhD.

Autorka je predsedníčkou Slovenskej štatistickej a demografickej spoločnosti.

Konferencia Pohľady na ekonomiku Slovenska 2017 sa od roku 2009 pravidelne koná v priestoroch Ekonomickej univerzity v Bratislave. Priaznivé prostredie na výmenu poznatkov a nadviazanie nových kontaktov tu našli aj účastníci 17. ročníka podujatia.